

Sygn. akt VIII GC 206/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - SSO Piotr Sałamaj

Protokolant – st. sekr. sąd. Agnieszka Grygiel

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa C. S. (1)

przeciwko (...) spółce akcyjnej w S.

o wydanie

I. nakazuje pozwanemu (...) spółce akcyjnej w S. aby wydał powodowi C. S. (1) następujące rzeczy ruchome, stanowiące elementy rusztowań elewacyjnych firmy (...):

- C pomost st. (stalowy) 32x257 – 114 sztuk,
- C pomost st. (stalowy) 32x307 – 132 sztuki,
- C pomost właz 61x257 z DR (drabinką) – 10 sztuk,
- C pomost właz 61x307 z DR (drabinką) – 10 sztuk,
- C podstawka śrub. (śrubowa) 50-66 – 66 sztuk,
- C złącze krzyżowe 48/48 – 18 sztuk,
- C rama pion. (pionowa) 73x200 – 149 sztuk,
- C słupek poręczy 73 (...) – 41 sztuk,
- C poręcz pojed. (pojedyncza) 257 – 174 sztuki,
- C poręcz pojed. (pojedyncza) 307 – 138 sztuk,
- C stężenie pion. (pionowe) 320 [L-257] – 17 sztuk,
- C stężenie pion. (pionowe) 360 [L-307] – 10 sztuk,
- C rama czołowa 73 – 2 sztuki,
- C poręcz czołowa podw. 73 – 19 sztuk,

- C BL – krawężnik czoł. 73 – 10 sztuk,
- C BL – krawężnik wzdl. 257 – 35 sztuk,
- C BL – krawężnik wzdl. 307 – 70 sztuk,
- C łącznik kotw. 38/69 – 33 sztuki;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.494,25 zł (jedenaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt cztery złote dwadzieścia pięć groszy) tytułem kosztów procesu;

III. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 832,62 zł (osiemset trzydzieści dwa złote sześćdziesiąt dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Piotr Sałamaj

Sygn. akt VIII GC 206/13

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 6.11.2012 r. do Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie powód C. S. (1) wniósł o nakazanie pozwanej (...) spółce akcyjnej w S. wydania rzeczy ruchomych szczegółowo określonych w pozwie stanowiących elementy rusztowań elewacyjnych firmy (...). Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu. Wartość przedmiotu sporu określono w pozwie na 48.797,30 zł.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w związku z prowadzoną zarówno przez siebie, jak i przez swoją żonę, działalnością gospodarczą w branży budowlanej na skutek oferty złożonej przez J. P., przedstawiającego się jako pełnomocnik żony M. P., prowadzącej działalność gospodarczą w postaci przedsiębiorstwa (...) w R., nabył rusztowania. W wyniku zawartych transakcji, potwierdzonych fakturami VAT powód wraz z małżonką stali się współwłaścicielami zakupionych rusztowań. W styczniu 2012 r. pracownik pozwanej Spółki ujawnił w G. na budowie prowadzonej przez firmę powoda rusztowania będące przed laty własnością tej spółki, a następnie przywłaszczone przez M. P.. Okazało się, że rusztowania te były znaczone, ale znakami rozpoznawalnymi tylko przez ówczesnych właścicieli. Rusztowania te zostały wydane pozwanej na przechowanie. Prowadzone przez prokuraturę postępowanie przygotowawcze w kierunku sprawdzenia czy powód C. S. (1) nie popełnił przestępstwa paserstwa zostało umorzone. W postępowaniu tym powód za pośrednictwem pełnomocnika złożył oświadczenie dowodzące, że działał w dobrej wierze i przestępstwa nie popełnił.

Zdaniem powoda z przedstawionego stanu faktycznego, niezbiec wynika, że stał się on najpóźniej w dniu 5 listopada 2011 r. właścicielem przedmiotowych rusztowań, bowiem w dniu tym upłynął 3-letni okres po nabyciu ostatniej partii rusztowań od J. P., który wcześniej przywłaszczył sobie rusztowania, będące własnością pozwanej spółki. W związku z powyższym zastosowanie w sprawie winien znaleźć art. 169 § 1 i 2 k.c. Ponieważ pozwana nie wydała żądanych elementów rusztowań na skierowane do niej żądanie, niniejszy pozew skał się zasadny.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o jego oddalenie w całości oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany na wstępie zakwestionował wskazaną przez powoda wartość przedmiotu sporu. Zgłaszając zarzut przedwczesności powództwa pozwany wskazał, że strona powodowa nie dysponuje jakimkolwiek orzeczeniem sądowym stwierdzającym prawo własności do przedmiotowych rusztowań. Ponadto wskazał, iż rusztowania te obecnie przekazane zostały na rzecz spółki (...), w osobie pracownika J. C. (1), wyłącznie na przechowanie. W świetle regulacji zawartej w art. 228 § 1 k.p.k. spółka nie może więc nimi rozporządzać. Dalej pozwany przyznał, że sporne elementy rusztowań stanowiły przedmiot umowy najmu nr (...), zawartej z M. P. w ramach prowadzącej przez nią działalności gospodarczej pod firmą (...), a działania w tym zakresie podejmował J. P.. Elementy te nie zostały zwrócone pozwanemu właścicielowi, a przeciwko M. i J. P. prowadzone jest prokuratorskie postępowanie

przygotowawcze dotyczącą podejrzenia przywłaszczenia mienia. Pozwany przyznał również, że na przełomie 2011 i 2012 r. przypadkowo zostały ujawnione miejsca przetrzymywania tych rusztowań. Nie kwestionował przekazania tych elementów pozwanemu w osobie pracownika J. C. (1) na przechowanie.

Zdaniem pozwanego wskazane ruchomości nie stały się jednak własnością powoda. Powód bowiem nie objął ich w posiadanie w dobrej wierze i nie był w dobrej wierze w chwili upływu trzech lat od objęcia w posiadanie, zatem nie mógł nabyć prawa ich własności.

W piśmie datowanym omyłkowo na dzień 21.01.2013 r., zamiast 21.02.2013 r. (k. 180), powód sprecyzował żądanie pozwu domagając się wydania zamiast przedmiotów wymienionych w pozwie następujących rzeczy ruchomych, stanowiących elementy rusztowań elewacyjnych firmy (...): C pomost st. (stalowy) 32x257 - 114 sztuk, C pomost st. (stalowy) 32x307 - 132 sztuki, C pomost włącz 61x257 z DR (drabinką) - 10 sztuk, C pomost włącz 61x307 z DR (drabinką) - 10 sztuk, C podstawka śrub. (śrubowa) 50-66 - 66 sztuk, C złącze krzyżowe 48/48 - 18 sztuk, C rama pion. (pionowa) 73x200 - 149 sztuk, C słupek poręczy 73 (...) - 41 sztuk, C poręcz pojed. (pojedyncza) 257 - 174 sztuki, C poręcz pojed. (pojedyncza) 307 - 138 sztuk, C stężenie pion. (pionowe) 320 [L-257] - 17 sztuk, C stężenie pion. (pionowe) 360 [L-307] - 10 sztuk, C rama czołowa 73 - 2 sztuki, C poręcz czołowa podw. 73 - 19 sztuk, C BL - krawężnik czoł. 73 - 10 sztuk, C BL - krawężnik wzdł. 257 - 35 sztuk, C BL - krawężnik wzdł. 307 - 70 sztuk, C łącznik kotw. 38/69 - 33 sztuki.

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2013 r., po sprawdzeniu wartości przedmiotu sporu podanej przez powoda (przy pomocy dowodu z opinii biegłego, który określił wartość rusztowań), Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 94.052 zł (76.465 zł + 23% VAT) i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie jako rzeczowo właściwemu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 kwietnia 2002 r. powód rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej pod firmą (...) Usługi (...) w R.. Przeważającą działalność powoda ujawnioną w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej są roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

W dniu 17 grudnia 2007 r. wykonywanie działalności gospodarczej w branży budowlanej rozpoczęła również żona powoda H. S. prowadząc działalność gospodarczą pod firmą (...) - Firma Budowlana. Pełnomocnikiem H. S. i osobą faktycznie prowadzącą tą działalność był mąż C. S. (1). H. S. zaprzestała działalności gospodarczej z dniem 31.01.2012 r. i z dniem następnym nastąpiło wyrejestrowanie z (...).

(dowód: odpisy z (...) k. 13-14, zeznania powoda C. S. (1) k. 544-545, od 00:40:32 do 01:00:00)

W dniu 2.09.2008 r. pomiędzy M. P. – firma (...), jako najemcą, a (...) S.A., jako wynajmującym, zawarta została umowa najmu nr (...) dotycząca rusztowań produkcji firmy (...). Specyfikację wynajmowanych elementów oraz ich wartość miały określać dokumenty wydania wystawiane przez wynajmującego. Miejscem wydania i zwrotu rusztowań określono na budowy najemcy zgodnie z poszczególnymi zleceniami. Załącznikiem nr 1 do umowy były Ogólne Warunki Umów zawieranych przez (...) S.A.

Na podstawie zleceń najemcy z 2 i 29 września oraz 15 października 2008 r. wynajmujący dostarczył do S. rusztowanie fasadowe (...) B.. Wydanie elementów rusztowań najemcy potwierdzone zostało w dokumentach wydania WZ, w których jako osoba upoważniona do odbioru (klient) wymieniony został J. P.. Osobą podpisującą umowę i odpowiedzialną ze strony wynajmującego był G. D..

(dowód: umowa najmu wraz z OWU i zleceniami k. 71-77, dokumenty wydania WZ k. 78-82, zeznania świadka G. D. k. 515-516 od 00:02:00 do 00:16:45)

U powoda C. S. (1), który ówczesnie prowadził działalność w R. przy ul. (...), gdzie jest dużo różnych hurtowni, pojawił się J. P. z ofertą sprzedaży używanych rusztowań pochodzących z Niemiec. Powód po sprawdzeniu w internecie cen używanych rusztowań wyraził chęć zakupu w imieniu swoim i żony tych rusztowań. W wyniku negocjacji druga partia

rusztowań (490 m²) została sprzedana powodowi za cenę niższą, tj. w przeliczeniu za 45 zł/m², niż pierwsza partia, która kosztowała 60-61 zł za m². Negocjacje powód prowadził z J. P., który przyjeżdżał także z żoną M. P., na którą zarejestrowana była działalność gospodarcza.

W dniu 4 września 2008 r. M. P. (1), prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...) w R., wystawiła na rzecz powoda fakturę VAT nr (...) na kwotę 16.000,30 zł brutto. W rubryce „Nazwa towaru lub usługi” wskazano: „Rusztowania elewacyjne zewnętrzne (...), a ilość sprzedanego towaru oznaczono jako 251 m². Cenę jednostkową bez podatku określono na 61 zł.

W dniu 30 września 2008 r. M. P. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wystawiła na rzecz (...) Firma Budowlana (...) fakturę VAT nr (...) na kwotę 5.856 zł brutto tytułem sprzedaży rusztowań budowlanych w ilości jednego kompletu.

W dniu 11 listopada 2008 r. J. P. wystawił w imieniu M. P. kolejną fakturę VAT nr (...) na rzecz C. S. (1) (...) Usługi (...). Przedmiotem sprzedaży były „Rusztowania elewacyjne” w ilości jednego kompletu, a cenę towaru określono na kwotę 26.901 zł brutto.

Faktury powyższe zostały zaksięgowane przez powoda i jego małżonkę. Podatek VAT od tych transakcji został rozliczony. Rusztowania zostały ujęte w wykazie środków trwałych i podlegały amortyzacji. W przedsiębiorstwie powoda nie było praktyki sprawdzania czy każdy kontrahent jest zarejestrowany jako przedsiębiorca i M. P. powód także nie sprawdzał. Powód nie oglądał tych rusztowań przed ich zakupem od firmy (...).

(dowód: faktury VAT k. 15-17, zeznania świadków H. S. k. 310 verte, B. Z. k. 310 v.-311, zeznania powoda k. 544-545, od 00:40:32 do 01:00:00)

Płatność za rusztowania była gotówkowa. Taki wymóg postawił J. P.. Za pierwszą fakturę powód zapłacił osobiście, a zapłatą za następne zajmował się jego pracownik W. G. (1). Na zakupionych rusztowaniach, tj. elementach drewnianych – krawężnikach, były napisy o treści (...), a końce rusztowań były pomalowane na żółto. Powód sądził, że to jest nazwa producenta rusztowań. W roku 2008 powodowi i jego pracownikom, którzy pracowali na tych rusztowaniach nazwa (...) nic nie mówiła, nie kojarzyli jej z firmą wypożyczającą rusztowania. Powód wykorzystywał nabyte od M. P. rusztowania na wielu prowadzonych przez siebie budowach; nie usuwał oznaczeń (...), ani ich nie przemalowywał. Powód nie zastrzegł swoim pracownikom, aby nie mówili komukolwiek w jaki sposób i od kogo powód nabył te rusztowania. Powód nigdy nie wypożyczał rusztowań od pozwanej Spółki, a przed nabyciem rusztowań od M. P. posiadał trochę rusztowań, ale innej firmy.

(dowód: zeznania świadków P. S. (1) k. 309v.-310, J. B. (1) k. 310, H. S. k. 310 verte, P. F. (1) k. 325 v. i W. G. (1) k. 325 v.-326, zeznania powoda k. 544-545, od 00:40:32 do 01:00:00)

Nabycie rusztowań od M. P. zostało podzielone na dwie firmy – powoda i jego żony w celu rozdzielenia kosztów prowadzonej działalności. Powód korzystał w ramach działalności budowlanej zarówno z rusztowań nabytych przez jego firmę, jak i firmę żony. Z chwilą zlikwidowania firmy przez H. S. majątek ruchomy Firmy Budowlanej (...), w tym rusztowania kupione od M. P., nabył C. S. (1).

(dowód: zeznania powoda k. 544-545, od 00:40:32 do 01:00:00)

Firma (...), producent rusztowań, w styczniu i maju 2008 r. oferowała do sprzedaży rusztowania ramowe (stalowe, ocynkowane) różnych typów, wg powierzchni roboczej danych kompletów.

W marcu 2012 r. firma (...) zajmująca się produkcją rusztowań fasadowych wystosowała zaproszenie do współpracy oferując rusztowania typu (...) za cenę od 49 zł/m² oraz rusztowania typu (...) za cenę od 55 zł za m².

Na Allegro w czerwcu 2009 r. oferowane były rusztowania (...) (kupione we wrześniu 2008) za cenę 81,65 zł/m².

Ceny rusztowań (...) nowych lub nieznacznie używanych, oferowanych do sprzedaży na portalach internetowych, kształtują się na poziomie 47 - 81 zł/m².

(dowód: oferty dotyczące rusztowań k. 18-20, wydruki ze stron internetowych – oferty sprzedaży rusztowań k. 373-378)

W dniu 27.01.2009 r. pracownik pozwanego G. D. złożył w Komisariacie Policji w R. zawiadomienie o tym, że w okresie od 1.01.2009 r. do dnia składania zawiadomienia osoba fizyczna (...) z siedzibą w R. ul. (...) dokonała przywłaszczenia mienia w postaci rusztowań budowlanych (...) z nabitymi cechami (...) o wartości ok. 200 tys. zł na szkodę (...) S.A. w S.. W związku z brakiem zwrotu wynajętych rusztowań wszczęte zostało postępowanie karne przeciwko J. i M. P..

W dniu 20.02.2009 r. pozwany wystawił M. P. – (...) notę obciążeniową (...) (...) (...) za utracone elementy rusztowań w nocie wyspecyfikowane, na łączną kwotę 200.000 zł, wskazując jako termin płatności 20.02.2009 r. W nocie R. udzielił firmie (...) rabatu w wysokości od 40 do 50%, co miało na celu urealnienie cen rusztowań do cen rynkowych, bo sprzęt nie był nowy. W tej nocie zostały ujęte ceny realne na rok 2009.

(dowód: poświadczenie z KP w R. k. 83, nota obciążeniowa k. 84-88, zeznania świadków G. D. k. 515-516 od 00:02:00 do 00:16:05 i J. C. k. 158-159)

W styczniu 2012 r. pracownik pozwanej Spółki ujawnił na placu budowy w okolicy G. rusztowania będące poprzednio własnością spółki (...), a następnie przywłaszczone przez J. i M. P.. Firma, która wykonywała roboty wyjaśniła pracownikowi pozwanego, że wypożyczyła rusztowania od firmy (...). O sprawie pozwany zawiadomił Komendę Powiatową Policji w G..

W dniu 26 stycznia 2012 r. sporządzone zostały dwa dokumenty nazwane „Protokoły z przeliczenia metodą spisu z natury elementów rusztowań stalowych produkcji (...) oznaczonych cechami firmy (...) S.A, które obecnie znajdują się w posiadaniu firmy (...) z R.”. W skład komisji dokonującej przeliczenia wchodził przedstawiciel pozwanego J. C. (1) i M. J. (1) oraz powoda J. W. i P. S. (1).

W pierwszym protokole dotyczącym rusztowań R. ujawnionych na budowie przy ul. (...) w R. wymieniono następujące elementy: C pomost st. 32x257 - 20 sztuk, C pomost st. 32x307 - 47 szt., C pomost włącz 61x257 z DR – 1 szt., C pomost włącz 61x307 z DR - 3 szt., C podstawka śrub. 50-66 - 17 szt., C złącze krzyżowe 48/48 - 5 szt., C rama pion. 73x200 - 48 szt., C słupek poręczy 73 (...) - 9 szt., C poręcz pojed. 257 - 15 szt., C poręcz pojed. 307 - 34 szt., C stężenie pion. 320 [L-257] - 1 szt., C stężenie pion. 360 [L-307] - 3 sztuki.

W drugim protokole dotyczącym zliczenia rusztowań oznaczonych cechami firmy (...) znajdujących się w magazynie firmy (...) przy ul. (...) w R. wymieniano następujące elementy: C pomost st. 32x257 – 60 sztuk, C pomost st. 32x307 - 22 szt., C pomost włącz 61x257 z DR - 7 szt., C pomost włącz 61x307 z DR - 2 szt., C podstawka śrub. 50-66 - 24 szt., C złącze krzyżowe 48/48 - 2 szt., C rama pion. 73x200 - 16 szt., C rama czołowa 73 - 1 szt., C słupek poręczy 73 (...) - 13 szt., C poręcz pojed. 257 - 112 szt., C poręcz czoł. podw. 73 - 6 szt., C stężenie pion. 320 [L-257] - 11 szt., C stężenie pion. (pionowe) 360 [L-307] – 3 szt., C BL - krawężnik czoł. 73 - 10 szt., C BL - krawężnik wzdł. 257 - 35 szt., C BL - krawężnik wzdł. 307 - 70 sztuk.

W dniu 30 stycznia 2012 r., na podstawie art. 228 § 1 i 2 k.p.k., sporządzony został przez KPP w G. „Protokół oddania rzeczy na przechowanie”. Zgodnie z wykazem zamieszczonym na str. 3 protokołu, wymienione tam rzeczy oddane został na przechowanie pracownikowi pozwanego J. C. (1), który pokwitował odbiór elementów rusztowań.

(dowód: protokoły z przeliczenia z 26.01.2012 k. 21-22, protokół oddania rzeczy na przechowanie z 30.01.2012 k. 23-25, zeznania świadków J. C. (1) k. 158-159, k. 244 od 00:17:03 do 00:56:10, M. J. (1) k. 244-245 od 00:59:59 do 01:24:54, P. S. (1) k. 309 v.-310)

Rusztowania te były znaczone wybijaną cechą o treści (...), która umieszczona była w miejscu praktycznie niedostrzegalnym przez osoby trzecie. Oprócz tego końcówki elementów rusztowań należących do pozwanej Spółki malowane były żółtą farbą chlorokauczukową, a na drewnianych krawężnikach, barwy żółtej, umieszczana był napis (...).

(dowód: zeznania świadków J. C. (1) k. 158-159, k. 244 od 00:17:03 do 00:56:10, M. J. (1) k. 244-245 od 00:59:59 do 01:24:54, M. O. k. 393-394, P. S. k. 309v.-310, J. B. k. 310, P. F. k. 325 v. i W. G. k. 325 v.-326, zeznania powoda k. 544-545, od 00:40:32 do 01:00:00)

W dniu 23 lutego 2012 r., na skutek przekazania akt śledztwa w sprawie nabycia w okresie od 4 września do 4 listopada 2008 r. przez C. S. (1) właściciela firmy (...) od firmy (...) w R. rusztowań wraz z elementami montażowymi o łącznej wartości 157.774,40 zł pochodzących z przestępstwa przywłaszczenia na szkodę RA (...) SA w S., tj. o czyn z art. 292 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., Prokuratura Rejonowa R.-Zachód w R. wszczęła postępowanie, które toczyło się pod sygn. 1 Ds. 333/12.

Postanowieniem z dnia 20 marca 2012 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej R. Zachód w R. postanowił: 1. odmówił zatwierdzenia zatrzymania rzeczy przeprowadzonego w dniu 1.02.2012 r., a dotyczącego przedmiotów wyszczególnionych w protokołach z przeliczenia elementów rusztowań z dnia 26 stycznia 2012 r. oraz faktur VAT nr (...); 2. przedmioty zatrzymane, tj. a) elementy rusztowań wyszczególnione w protokole zatrzymania rzeczy z dnia 26 stycznia 2012 r. zwrócić spółce (...), b) faktury VAT Nr (...) zwrócić C. S. (1). W uzasadnieniu wskazano, że nie można zakwestionować zasadności wykonanych czynności - funkcjonariusze Policji mając informacje o ujawnieniu rzeczy pochodzących z przestępstwa mieli uprawnienia do ich zatrzymania i poinformowania pokrzywdzonego o miejscu ich odnalezienia oraz do podjęcia działań zmierzających do zabezpieczenia mienia pochodzącego z przestępstwa. Również zasadne było zatrzymanie faktur przedstawionych przez C. S. jako dokumentów dowodzących legalnego nabycia. Czynność nie mogła jednak zostać zatwierdzona ze względu na upływ terminów określonych Kodeksem postępowania karnego.

(dowód: postanowienie z 20.03.2012 k. 26-27)

W piśmie z dnia 30 kwietnia 2012 r., skierowanym do Prokurator Prokuratury Rejonowej R.-Zachód, pełnomocnik powoda przedstawiając w jego imieniu liczne fakty dotyczące nabycia rusztowań i obszerną argumentację potwierdzającą dobrą wiarę wskazał, że w oparciu o uzasadnione jest stwierdzenie, że swoim zachowaniem C. S. (1) nie wyczerpał znamion czynu zabronionego określonego w art. 292 § 1 kk, ani żadnego innego czynu przestępczego, za który mógłby ponieść jakąkolwiek odpowiedzialność.

Postanowieniem z dnia 23 maja 2012 r., w sprawie 1 Ds. 333/12, prokurator Prokuratury Rejonowej R.-Zachód w R. umorzył śledztwo. W uzasadnieniu wskazano, że w trakcie prowadzonego śledztwa ustalono, że kwoty pieniędzy za zakupione wraz z elementami montażowymi rusztowania, jakie zapłacił C. S. (1) firmie (...) nie były zaniżone i nie odbiegały od cen rynkowych podobnych elementów rusztowań oferowanych na rynku, jak również ich zakup przez C. S. (1) był w dobrej wierze i z przeświadczeniem, że nie pochodzą one z czynu zabronionego.

W piśmie z dnia 11.07.2012 r. pełnomocnik powoda C. S. zwrócił się do Prokuratury o wydania i doręczenie prawomocnego postanowienia o umorzeniu śledztwa.

W odpowiedzi z 24.07.2012 r. prokurator poinformował pełnomocnika powoda o braku podstaw do wydania mu odpisu postanowienia.

(dowód: postanowienie o odmowie zatwierdzenia zatrzymania rzeczy k. 26-27, pismo pełnomocnika powoda z 30.04.2012 do Prokuratury wraz z załącznikami k. 30-37, pismo pełnomocnika powoda do Prokuratury Rejonowej R.-Zachód k. 28, odpowiedź Prokuratora k. 29, postanowienie z 23.05.2012 r. o umorzeniu śledztwa k. 131 akt sprawy 1 Ds. 333/12)

W piśmie z 5 sierpnia 2012 r. pełnomocnik powoda wezwał spółkę (...), na podstawie art. 222 k.c. do niezwłocznego, nie później niż w terminie 21 dni od wezwania, wydania wymienionych w wezwaniu rzeczy.

(dowód: wezwanie do wydania rzeczy ruchomych wraz z protokołem zdawczo-odbiorczym i dowodem nadania k. 38-41)

Pozwany nabywa rusztowania bezpośrednio od producenta firmy (...), wg cen katalogowych, otrzymując duże rabaty (34%) z uwagi na stałą współpracę i duży obrót.

(dowód: oferta sprzedaży z 13.01.2011 k. 99-100, katalog systemu rusztowań L. B. k. 101-132, zeznania świadka J. C. k. 158-159, zeznania członka zarządu pozwanego A. T. (1) k. 159-160)

Wartość rynkowa elementów rusztowań zajętych u powoda, który nabył je w roku 2008 od M. P., ustalona na dzień 6 listopada 2012 r. wynosi 76.465 zł netto.

(dowód: opinia biegłego sądowego M. K. z 10.04.2013 r. k. 192-199, zestawienie elementów rusztowań k. 182)

Sąd zważył, co następuje:

Przed przejściem do rozważań natury prawnej należało dokonać oceny zgromadzonych dowodów, które posłużyły do konstrukcji stanu faktycznego.

Stan faktyczny ustalany jest zwykle przede wszystkim w oparciu o dowody pisemne. Nie inaczej było w tej sprawie i jeśli chodzi o dowody z dokumentów, w zakresie dopuszczonym postanowieniem z dnia 15 grudnia 2015 r. (k. 543-544), to nie były one przez strony kwestionowane, a i Sąd nie znalazł podstaw do ich zdyskwalifikowania. Dotyczy to również dokumentów z akt śledztwa 1 Ds. 333/12.

Jeżeli natomiast chodzi o dowody ze źródeł osobowych, a więc zeznania świadków, zeznania powoda i ówczesnego członka zarządu pozwanego A. T. (1), to w zasadzie Sąd nie znalazł żadnych powodów do kwestionowania ich wiarygodności. Pozostawały one też zbieżne z dowodami z dokumentów, a i strony nie wysuwały co tych zeznań zastrzeżeń. Świadcówkowie zawnioskowani przez powoda zrelacjonowali wygląd i stan zakupionych przez C. S. (1) rusztowań, sposób korzystania z nich przez powoda, a także okoliczności w jakich doszło do przeliczenia i przekazania rusztowań spółce (...). Księgowa powoda B. Z. potwierdziła ujęcie faktur wystawionych przez M. P. w ewidencji powoda i rozliczenie VAT-u.

Z kolei świadcówkowie zawnioskowani przez pozwanego, jego obecni lub byli pracownicy, opisali jak doszło do ujawnienia rusztowań wynajętych M. P. u powoda, jak wyglądało przejęcie rusztowań, a także jak były one znakowane. Niektórzy z nich, jak J. C. (1) relacjonowali wartość spornych rusztowań oraz sposób ustalenia wartości utraconych rusztowań, którą obciążono nieuczciwego najemcę. Spośród świadków zawnioskowanych przez pozwanego znalazły się również osoby, które z racji upływu czasu i zaprzestania pracy u pozwanego, nie posiadały wiedzy na temat okoliczności istotnych z punktu widzenia przedmiotu sporu. W pierwszej kolejności wymienić tutaj należy świadka H. K., który nie miał do czynienia z rusztowaniami zabranymi od powoda. Również świadek K. P. nie znał, bądź nie pamiętał żadnych konkretnych okoliczności wynajęcia rusztowań firmie (...) P., a następnie ich ujawnienia i zajęcia u powoda. Przydatne bardzo fragmentarycznie okazały się także zeznania świadków M. O., G. D. i A. O. (1), którzy dostarczyli tylko - praktycznie niespornej - wiedzy na temat sposobu znakowania rusztowań przez spółkę (...), pamiętając za ledwie o fackie wyłudzenia rusztowań przez pewnego najemcę i odnalezieniu części tych rusztowań u powoda. A. O. był co prawda osobą, która zobaczyła rusztowania swojej firmy na budowie w okolicy G. i zawiadomiła o tym J. C. (1), który resztą się już zajmował sam lub z M. J. (1) (vide protokoły z przeliczenia).

Jeżeli natomiast chodzi o dowód z przesłuchania stron w osobach powoda i członka zarządu pozwanego A. T. (1), to Sąd poprzestał na zeznaniach A. T. złożonych jeszcze w postępowaniu przed Sądem Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie, które co prawda dotyczyły przede wszystkim wartości spornych rusztowań na potrzeby

sprawdzenia wartości przedmiotu sporu, ale okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały wyjaśnione pozostałymi dowodami. Poza tym pomijając wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania A. T. (1) w charakterze świadka (z uwagi na utratę przez niego statusu członka zarządu pozwanej Spółki) Sąd miał na uwadze zapobieżenie zwłoce w rozpoznaniu sprawy, gdyż pomimo, że A. T. został już dawno odwołany z zarządu, to pozwany nie poinformował o tym Sąd i zachodziłaby konieczność dalszego odraczania rozprawy i kierowania odezwy o udzielenie pomocy prawnej do sądu miejsca zamieszkania świadka, a więc do K.. W związku z tym na podstawie art. 207 § 6 w zw. z art. 217 § 2 i § 3 k.p.c. wniosek został pominięty.

Oceniając zeznania powoda Sąd nie znalazł podstaw do ich zdyskwalifikowania choćby w części, gdyż znajdowały one potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. I choć w świetle zasad doświadczenia życiowego kupno rusztowań bez ich wcześniejszych oględzin wydaje się być nieco niefrasobliwe czy też ryzykowne gospodarczo, ale pozostałe postępowanie powoda, który nie dokonywał żadnych prób zamaskowania lub usunięcia nazwy (...) z elementów rusztowań i posługiwał się swobodnie tymi rusztowaniami w swojej działalności budowlanej, w tym wypożyczając je koledze, wskazują na dobrą wiarę powoda przy zawieraniu transakcji kupna – sprzedaży z J. (M.) P. i w trakcie ponad trzech lat użytkowania rusztowań na różnych placach budów.

Sąd nie znalazł też podstaw do zakwestionowania dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu mechaniki, maszyn i urządzeń, kosztów, jakości remontów (...) z 10.04.2013 r. sporządzonej na zlecenie Sądu Rejonowego i na potrzeby sprawdzenia wartości przedmiotu sporu w związku z podniesionym przez pozwanego zarzutem, że wartość rzeczonych rusztowań wynosi ok. 80.000 zł.

Pomijając pozostałe wnioski dowodowe postanowieniem z dnia 15 grudnia 2015 r. (k. 546) Sąd miał na uwadze wnioski zawarte w pkt. 6, 7 i 8 na stronie drugiej odpowiedzi na pozew. Oględzin rusztowań dokonał biegły, który ustalał wartość rusztowań i z tej czynności sporządził dokumentację fotograficzną w opinii zamieszczonej. Zbędne było więc dokonywanie oględzin przez Sąd, zwłaszcza z uwagi na miejsce przechowywania rusztowań (P. pod W.), a także fakt, że powód nie kwestionował znajdujących się na nich oznaczeń charakterystycznych dla pozwanej Spółki. Dowodu z dokumentacji zdjęciowej Sąd nie mógł przeprowadzić, gdyż w aktach 1 Ds. 333/12, które załączono do niniejszej sprawy, takowej dokumentacji fotograficznej nie ma i karty przeglądowej nie wynika, aby w ogóle było sporządzona. Jeśli natomiast chodzi o zobowiązanie powoda do złożenia „wszystkich umów i/lub faktur nabycia przez powoda rusztowań”, to Sąd uznał, że są to dowody nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Przechodząc do oceny prawnej żądania pozwu wskazać należy, że jego podstawę prawną stanowił przepis art. 222 § 1 k.c. zgodnie, z którym właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą (tzw. roszczenie windykacyjne). W realiach tej sprawy właścicielem był powód C. S. (1), który wywodził swoje władztwo nad spornymi rusztowaniami z faktu ich nabycia na podstawie art. 169 § 1 i 2 k.c., zaś pozwany (...) SA przeciwstawiał temu uprawnieniu i wynikającemu z niego żądaniu wydania rzeczy swoje prawo jako pierwotny właściciel tych rzeczy oddanych w najem M. P.. Przy czym należy podkreślić, że w świetle złożonych przez pełnomocników stron na rozprawie w dniu 11 grudnia 2013 r. oświadczeń nie było sporu co do tego, że rusztowania w ilościach i rodzaju wymienionych w piśmie procesowym powoda z dnia 21.02.2013 r. (k. 180-181) są w posiadaniu pozwanej Spółki (k. 243) oraz, że rusztowania znalezione u powoda należały wcześniej do pozwanego (k. 245). W tej sytuacji istota sporu sprowadzała się do ustalenia czy powód skutecznie nabył własność rusztowań w drodze umowy kupna–sprzedaży zawartej z M. P. – firma (...), w tym czy działał w dobrej wierze, co było przez stronę pozwaną kwestionowane.

W myśl przepisu art. 169 § 1 k.c. jeżeli osoba nieuprawniona do rozporządzania rzeczą ruchomą zbywa rzecz i wydaje ją nabywcy, nabywca uzyskuje własność z chwilą objęcia rzeczy w posiadania, chyba że działa w złej wierze. Zaś zgodnie z § 2 zdanie pierwsze, jednakże gdy rzecz zgubiona, skradziona lub w inny sposób utracona przez właściciela zostaje zbyta przed upływem lat trzech od chwili jej zgubienia, skradzenia lub utraty, nabywca może uzyskać własność dopiero z upływem powyższego trzyletniego terminu. Powyższy przepis reguluje nabycie od nieuprawnionego i chodzi tu o brak uprawnienia do rozporządzania rzeczą. Z reguły nieuprawnionym będzie nie właściciel, a tylko w wyjątkowych sytuacjach może nim być właściciel (np. art. 848 k.p.c.). Poza tym za nieuprawnionego uważa się

osobę, która z jakichkolwiek powodów rozporządza rzeczą powierzoną mu przez właściciela. Powierzeniem jest dobrowolne wydanie rzeczy przez właściciela innej osobie, np. komisantowi, dzierżawcy, posiadaczowi zależnemu, leasingobiorcy. Powierzenie rzeczy przez właściciela jest przesłanką nabycia, o którym mowa w § 1 art. 169 k.c. Z kolei przez „rozporządzenie” (§ 1) należy rozumieć czynności prawne zobowiązujące do przeniesienia własności, połączone z wydaniem rzeczy nabywcy, dopiero zbycie, wydanie i objęcie w posiadanie powoduje nabycie własności przez nabywcę. Czynność prawna, na podstawie której następuje rozporządzenie rzeczą, musi spełniać wszystkie warunki ważności, nabycie bowiem na podstawie art. 169 k.c. sanuje tylko brak uprawnienia po stronie zbywcy, a nie konwaliduje pozostałych braków czynności. Nabywca uzyskuje własność rzeczy dopiero wtedy, gdy zostaną spełnione wszystkie przesłanki hipotezy art. 169 § 1 k.c.: rozporządzenie rzeczą w drodze czynności prawnej, wydanie rzeczy nabywcy i objęcie jej przez niego w posiadanie.

Przenosząc poczynione wyżej uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy trzeba stwierdzić, że te przesłanki zostały spełnione. Otóż M. P., jako najemcy z umowy z dnia 2.09.2008 r., wynajmujący (...) SA (właściciel) powierzył rusztowania objęte tą umową (vide dokumenty WZ – k. 78-82). Następnie M. P. zawarła z powodem i jego żoną umowy kupna-sprzedaży rusztowań, udokumentowane fakturami VAT, których ważność nie budzi wątpliwości, a następnie wydała te rusztowania kupującemu (nabywcom), którzy z nich faktycznie korzystali (H. S. do momentu zamknięcia działalności gospodarczej i przeniesienia m.in. rusztowań na męża – powoda C. S. (1)), aż do stycznia 2012 r. Ponieważ M. P. (1) była osobą nieuprawnioną w rozumieniu art. 169 k.c., to do nabycia od niej rzeczy przez nabywcę konieczna była dobra wiara tegoż nabywcy, czyli powoda.

Dobra wiara nabywcy polega na usprawiedliwionym, w świetle obiektywnych zasad rozumowania, przekonaniu nabywcy, że zbywca jest uprawniony do rozporządzenia rzeczą. Dobra wiara odnosi się zatem do uprawnienia zbywcy, a nie do tego, że on jest właścicielem rzeczy. Dobra czy zła wiara zbywcy nie ma żadnego znaczenia. Dobra wiara jest wyłączona, gdy nabywca wie o tym, że zbywca nie jest uprawniony do rozporządzania rzeczą, albo gdy mógł się o tym z łatwością dowiedzieć. Oznacza to, że nabywca z reguły nie ma obowiązku badania uprawnień zbywcy, ale jeżeli okoliczności towarzyszące transakcji budzą wątpliwości co do uprawnienia zbywcy lub jeżeli doświadczenie życiowe tego wymaga, to nabywca powinien podjąć pewne starania w celu wyjaśnienia tych wątpliwości. Z art. 169 § 1 k.c. wynika, że nabycie własności następuje z chwilą objęcia rzeczy w posiadanie, a zatem za chwilę decydującą o dobrej wierze nabywcy należy traktować objęcie rzeczy w posiadanie.

Odnosząc się ponownie do realiów sprawy, w kontekście tych teoretycznych uwag, stwierdzić trzeba, że powód był w dobrej wierze nabywając rusztowania od zbywcy M. P. (reprezentowanej przez pełnomocnika – męża J. P.) i obejmując je w posiadanie. W świetle art. 169 k.c. dowód złej wiary obciąża tego, kto taki zarzut zgłasza, a więc pozwaną Spółkę, jednakże w ocenie Sądu nie udźwignęła ona ciężaru dowodu w tym zakresie, a powód przedstawił skuteczne dowody na istnienie dobrej wiary. Przede wszystkim Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego, że marka (...) jest powszechnie znana i rozpoznawalna w branży budowlanej, a więc powinna być również znana powodowi. Nie negując oczywiście aktualnej skali działalności pozwanego, w tym posiadanych oddziałów na terenie Polski, Sąd jednakże zauważa, że nie jest to jednoznaczne z tym, że powód musiał znać firmę (...), zwłaszcza że nigdy nie korzystał z jej usług, tzn. ani nie wynajmował od niej rusztowań, ani maszyn budowlanych. Jak wynika z zeznań świadków – obecnych i byłych pracowników powoda, a także jego żony H. S. i samego powoda, napis (...), który widniał na niektórych elementach rusztowań, nie im w roku 2008 nie mówił, nie znali oni tej firmy, nie kojarzyli z podmiotem wypożyczającym rusztowania, bądź sądzili, że jest to nazwa rusztowania. Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania wiarygodności tych zeznań, nie negował ich również pozwany. Podkreślenia także wymaga, że powód przez cały ten ponad trzyletni okres w nieskrępowany i normalny sposób używał rzeczonych rusztowań na prowadzonych przez siebie budowach, a także wypożyczał je swoim kolegom budowlancom, co pokazuje, że nabył je w pełnym przekonaniu, że czyni to od osoby uprawnionej do ich rozporządzaniem. Ponadto powód nie podejmował żadnych działań, aby napis czy logo (...) usunąć z rusztowań, zaś kolor żółty na tych elementach wręcz go ucieszył, bo w ten sposób wyróżniały się od innych rusztowań na budowach. Poza tym powód nie krył zbywcy i ceny tych rusztowań, rozliczając faktury VAT, ani nie wydawał poleceń pracownikom, aby trzymali w tajemnicy pochodzenie rusztowań i cenę, o ile ją znali. Sąd zauważa

raz jeszcze, że wszyscy pracownicy powoda, jego żona i on sam dostrzegali napis (...), ale ponieważ nie kojarzył im się on z żadną firmą, to nic z nim nie robili.

Jeżeli natomiast chodzi o posiadanie przez pozwanego wielu oddziałów w całej Polsce, w tym w R., to ten zarzut również nie okazał się wystarczający do podważenia dobrej wiary powoda w momencie nabywania i obejmowania rusztowań w posiadanie (co praktycznie było jednocześnie). Po pierwsze, niejasny – w świetle zeznań świadków J. C. (1) i M. J. (1) (pracowników pozwanej Spółki) – był okres funkcjonowania oddziału w R. i przedmiotu jego działalności. Bowiem J. C. zeznając w grudniu 2013 r. wskazał, że oddział w R. został rok temu zlikwidowany, a następnie, że nie wie czy jeszcze był w roku 2007. Poza tym zeznał, że oddział ten wypożyczał czasami rusztowania. Z kolei świadek M. J. zeznał, że w R. był co prawda oddział ich firmy, ale zajmujący się wynajmem maszyn budowlanych i nie wiedział czy oddział jeszcze wtedy był, a więc w roku 2008. Ponadto M. J. wskazał, że dyrektor, który dostrzegł rusztowania sporne rusztowania na jednej z budów polecił sprawdzić czy pochodzą one z oddziału (...) lub (...), a więc poddaje to w wątpliwość funkcjonowanie w okresie 2008-2012 oddziału pozwanego w R. i wynajmowania przez niego rusztowań. Zeznania tych dwóch świadków dostarczają jeszcze innej, istotnej wiedzy, a mianowicie, że sam kolor żółty nie musiał wskazywać na to, że rusztowania należą do spółki (...) oraz, że wybita cecha (...) (wg M. J. mająca 5 mm) jest praktycznie niedostrzegalna dla osób trzecich i także wcale nie musi się kojarzyć z pozwanym przedsiębiorstwem.

Wracając jeszcze do samych okoliczności transakcji sprzedaży pomiędzy powodem i M. P. Sąd zauważa, że nie można powodowi zarzutu, jak to czyni pozwany, że nie sprawdził firmy (...). Po pierwsze, powód miał bezpośredni kontakt nie tylko z pełnomocnikiem J. P., ale i samą właścicielką, kiedy oboje do niego przyjeżdżali, co mogło wzbudzić zaufanie powoda. Po drugie, firma ta legitymowała się numerem identyfikacji podatkowej, był z nią kontakt telefoniczny i wystawiła faktury VAT, które powód i jego żona mogli zaksięgować i rozliczyć podatek, co zresztą faktycznie uczynili. Po trzecie, pozwany nie jest uprawniony stawiać powodowi taki zarzut, skoro sam, będąc podmiotem o rozbudowanej strukturze organizacyjnej i posiadającym obsługę prawną nie sprawdził wiarygodności i rzeczywistego istnienia firmy (...), choć zawarł z nią umowę najmu rusztowań o wartości ok. 200.000 zł. Sąd dostrzega oczywiście pewną niefrasobliwość w działaniu powoda, a mianowicie podjęcie decyzji o kupnie pierwszej partii rusztowań bez ich obejrzenia, ale jednocześnie C. S. (1) dokonał rozeznania cen rusztowań w internecie, uznając że cena proponowana przez J. P. mieści się w cenach występujących na rynku. Poza tym już po otrzymaniu pierwszej partii rusztowań na początku września 2008 r. przy kolejnych transakcjach wiedział już co kupuje. Uwzględnić też trzeba, że rzeczony transakcje miały miejsce ponad osiem lat temu i pomiędzy przedsiębiorcami prowadzącymi własne, indywidualne firmy, a także na stosunkowo małym rynku usług budowlanych jakim ówczesnie był zapewne R.. Z tych względów postępowanie powoda nie było pozbawione dobrej wiary.

Przechodząc do kolejnego zarzutu pozwanego, który świadczyć ma o braku dobrej wiary powoda, a mianowicie nabyciu rusztowań od M. P. za cenę odbiegającą od ceny rynkowej, tzn. zaniżoną, to tu również Sąd na wstępie zauważa, że jak pokazuje doświadczenie życiowe, ceny towarów i usług w mniejszych ośrodkach miejskich są niższe, od tych występujących w większych miastach. Ponadto powód przedstawił szereg dokumentów – wydruków ze stron internetowych dotyczących ofert sprzedaży używanych rusztowań, w tym (...) (k. 18-20, 373-378), z których wynika, że ceny jednostkowe (tzn. za metr kwadratowy) rusztowań kupionych od M. P. nie odbiegały w sposób rażący od cen występujących na rynku, bądź wręcz w tych cenach się mieściły. Cena z dwóch pierwszych faktur (k. 15 i 16), to 60-61 zł za m² (netto) i mieściła się w przedziale 47-81 zł występujących ówczesnie na rynku i w roku 2012. Z kolei cena 45 zł/m² netto, którą powód zapłacił za ostatnią partię (największą – 490 m²) rusztowań była wynikiem negocjacji z J. P., ale i w tym przypadku nie była ona na poziomie mogącym świadczyć o paserskim charakterze tej transakcji, a więc o braku dobrej wiary nabywcy. Przedstawione w toku sprawy wyliczenia powoda wartości spornych rusztowań, dokonane w oparciu o katalog firmy (...) (k. 155), nie potwierdzają tezy pozwanego, że powód zapłacił za rusztowania ok. 1/3 ich wartości.

Co prawda biegły sądowy powołany przez Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie ustalił wartość spornych rusztowań na łączną kwotę 76.465 zł netto, biorąc pod uwagę m.in. ich zużycie, ale był to szacunek oparty na cenach wg poziomu z listopada 2012 r. (data wytoczenia powództwa), a więc w okresie wzrostu cen stali, która rzutowała

na wzrost cen katalogowych rusztowań (vide zeznania członka zarządu pozwanego A. T. (1), k. 159). Poza tym cena ustalona między C. S. a M. P. była ceną wynegocjowaną przez strony tej umowy sprzedaży, przy uwzględnieniu ówczesnego poziomu cen, czego nie można powiedzieć o szacunkach biegłego. W tym miejscu Sąd jeszcze wskazuje, że wbrew argumentacji pozwanego, fakt, że firma (...) P. nie miała w nazwie sprzedaży rzeczy (rusztowań), ani się tym zawodowo nie trudniła, to nie oznacza to, że takie transakcje są podejrzane. Jak już było powiedziane obie firmy (...), jak i BIS żony powoda, były to firmy jednoosobowe i z branży budowlanej, więc nie powinno budzić zaskoczenia, ani tym bardziej podejrzeń, że jeden przedsiębiorca sprzedaje drugiemu jakieś środki trwałe będące na stanie jego firmy. Z pewnością nie sprzeciwiała się temu zasada swobody umów. To samo można powiedzieć o oznaczeniu spornych rusztowań w fakturach VAT wystawionych przez M. P.. Dla powoda istotna była przede wszystkim cena towaru, zaś oznaczenie go w metrach kwadratowych lub jako komplet miało drugorzędne znaczenie, co oczywiście nie przesądza o braku dobrej wiary nabywcy.

Kończąc omówienie okoliczności przemawiających w ocenie Sądu za dobrą wiarą nabywcy, tj. powoda, należy wskazać na umorzenie postępowania karnego przygotowawczego - śledztwa (sygn. akt 1 Ds. 333/12 Prokuratury Rejonowej R.-Zachód) dokonane postanowieniem z dnia 23 maja 2012 r., toczącego się w sprawie nabycia przez C. S. (1) od firmy (...) rusztowań pochodzących z przestępstwa przywłaszczenia na szkodę (...) SA w okolicznościach, na podstawie których należało i można było przypuszczać, że zostały uzyskane za pomocą czynu zabronionego. Przy tak określonym czynie Prokurator uznał, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego, a więc że nie potwierdził się okoliczności, „na podstawie których należało i można było przypuszczać, że zostały uzyskane za pomocą czynu zabronionego”, tzn. że rusztowania zostały zakupione przez powoda w takich okolicznościach. I choć powyższe postanowienie nie wywołuje oczywiście skutków, z art. 11 k.p.c., to nie można bagatelizować, jak to czyni pozwany, że niezależny organ państwowy, po przeprowadzeniu obszernego postępowania dowodowego, uznał, że „kwoty zapłacone przez powoda nie były zaniżone i nie odbiegały od cen rynkowych podobnych elementów rusztowań oferowanych na rynku, jak również ich zakup przez C. S. (1) był w dobrej wierze i z przeświadczeniem, że nie pochodzą one z czynu zabronionego” (vide k. 131 akt 1 Ds. 333/12). Zauważyć również trzeba, że pozwany, który był pokrzywdzonym nie zaskarżył powyższego postanowienia, ale krótko po jego wydaniu odmówił powodowi wydania zajętych rusztowań, choć w świetle ustaleń Prokuratury Rejonowej pozwany nie miał podstaw do przetrzymywania znalezionych u powoda rusztowań.

Mając na uwadze całokształt powyższych wywodów Sąd uznał, że powód jako nabywca rzeczonych rusztowań od M. P. (nieuprawnionego zbywcy) działał w dobrej wierze, co skutkowało nabyciem własności rusztowań z chwilą ich objęcia w posiadanie (art. 169 § 1 k.c.), co praktycznie zbiegało się z wystawianiem poszczególnych faktur VAT przez firmę (...).

Przyjmując natomiast, jak to czyni za Prokuratorą Rejonową powód, że rusztowania pochodziły z przestępstwa przywłaszczenia, to do nabycia przez niego własności tych rzeczy ruchomych – na podstawie art. 169 § 2 k.c. – doszło z dniem 4.11.2011 r., a więc po upływie 3 lat otrzymania i objęcia w posiadanie ostatniej partii rusztowań od M. P. (patrz faktura VAT nr (...) z 4.11.2008 r., k. 17). Hipoteza art. 169 § 2 zd. pierwsze k.c. wskazuje, że dla oceny dobrej wiary właściwa jest chwila uzyskania własności przez nabywcę, która w tym wypadku przesuwana się do chwili upływu określonego tam trzyletniego terminu. Zatem nabywca musi być w dobrej wierze przez cały ten czas; utrata dobrej wiary wyłącza nabycie własności.

W ocenie Sądu okoliczności faktyczne sprawy wskazują, że powód pozostawał w dobrej wierze przez cały trzyletni okres, o czym przekonują wyżej omówione argumenty, w szczególności nie korzystanie z usług pozwanego, jawne posługiwanie się rusztowaniami z oznaczeniem (...), która dla powoda i jego pracowników nie kojarzyła się z przedsiębiorstwem pozwanej Spółki.

Z tych względów powództwo windykacyjne, przysługujące powodowi jako właścicielowi rzeczonych rusztowań podlegało uwzględnieniu w całości. Orzekając jak w punkcie I. sentencji Sąd kierował się treścią pisma powoda z 21.02.2013 r. (k. 180-181), w którym powództwo zostało sprecyzowane, zaś pozwany nie zakwestionował takich oznaczeń i ilości elementów. Rozwijając oznaczenia niektórych elementów (przez dopiski w nawiasach) Sąd posiłkował się opinią biegłego sądowego i treścią katalogu firmy (...) złożonego do akt przez pozwanego, z którego korzystał też biegły, bacząc jednocześnie, aby nie wyjść ponad żądanie pozwu.

Uwzględnienie powództwa skutkowało uznaniem pozwanego za przegrywającego sprawę w całości, co wiąże się z obowiązkiem zwrotu powodowi poniesionych przez niego kosztów procesu w łącznej kwocie 11.494,25 zł (art. 98 w zw. z art. 99 i w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.), na którą złożyły się następujące składniki: 2.440 zł - opłata od pozwu (k. 51), 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa (k. 12), 3.600 zł – koszty zastępstwa procesowego, 2.2263 zł – uzupełniająca opłata od pozwu (k. 229), 40 zł – opłata od zażalenia w przedmiocie wysokości wynagrodzenia biegłego, które zostało uwzględnione przez Sąd drugiej instancji (k. 8 akt zastępczych), 3.134,25 zł – koszty stawiennictwa (dojazdu) na rozprawę pełnomocnika powoda.

Odnosnie ostatniej z tych kwot wskazać trzeba, że wniosek powoda opiewał na kwotę 4.179 zł i dotyczył stawiennictwa na czterech rozprawach (k. 541). Jednakże zapewne omyłkowo pełnomocnik powoda wliczył w to zestawienie rozprawę z dnia 27 lutego 2015 r., która się co prawda odbyła, ale obaj pełnomocnicy zostali telefonicznie z wyprzedzeniem poinformowani o zbędności ich stawiennictwa w związku z wiedzą o niestawiennictwie wzywanych świadków (vide notatka urzędowa z 26.02.2015 r., k. 350) i na rozprawie nikt się nie stawił (patrz protokół rozprawy, k. 351-352).

Rozstrzygając zażalenie powoda na orzeczenie w przedmiocie wynagrodzenia biegłego Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z dnia 20 grudnia 2013 r. (sygn. akt VIII Gz 185/13) zmienił zaskarżone orzeczenie i przyznał biegłemu wynagrodzenie M. K. wynagrodzenie w kwocie 832,62 zł za sporządzenie pisemnej opinii w sprawie (k. 30 akt zastępczych). Ponieważ wynagrodzenie biegłego zostało wypłacone z sum budżetowych to w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie należało ściągnąć wydatkowaną kwotę od strony, której czynność spowodowała ich powstanie (art. 113 ust. 1 u.k.s.c.). Tą czynnością był wniosek pozwanego o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu, co nastąpiło w drodze dowodu z opinii biegłego sądowego dopuszczonego przez Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie i dlatego na jego rzecz nakazano pozwanemu uiścić koszty sądowe.

SSO Piotr Sałamaj